

ALBINA

REVISTA ENCICLOPEDICA POPULARA

APARE ÎN FIE-CARE DUMINICĂ

Abonament, pe an: în țară	Lei	5
" " " străinătate	"	8
Un număr		15 bani.

Anunțăm cu cea mai mare bucurie cititorilor noștri, că pe lângă d-l P. Dulfu, care a versificat așa de frumos în graiul românesc poveștile lui Păcală și a căruia lucrare a fost premiată de Academia Română, va mai face parte din comitetul de redacție al revistei noastre și poetul țărănimii, d-l G. Coșbuc, alt premiat al Academiei Române. Cine cunoște scrierile poetice ale lui Coșbuc; cine cunoște adinca lui cultură asupra gândirilor, simțimintelor și graiului poporului românesc, avem convingerea că va simți aceeași bucurie ca și noi la auzul acestei vești.

COMITETUL.

Din știința fericirii

DATORIA DE A MUNCI

Pentru ca să putem fi mulțumiți de viață, trebuie — precum am văzut — înainte de toate să fim sănătoși trupesce.

Omul bolnav nu întâmpină de cât suferințe la fie-care pas și nu poate să aibă în lumea acesta nici o mulțumire. Viața pentru dînsul este o povară.

Una din datoriile de căpetenie ale omului către sine însuși este prin urmare *datoria de a-și păstra cu îngrijire sănătatea trupescă*, acest dar prețios, fără de care toate celelalte bunuri ale vieții nu prețuiesc nimic.

Sănătatea însă atîrnă și ea de la mai multe condițiuni, și păstrarea ei ne impune la rîndul său alte datorii.

Așă, de pildă, pentru a fi sănătoși trupesce, avem trebuință de hrană bună și îndestulătoare, de îmbrăcăminte potrivită cu timpul și cu clima în care trăim și de locuință, care să ne adăpostescă împotriva înrăirilor din afară ce ne-ar pute vătăma sănătatea.

Și acestea toate nu se pot câștiga de cât prin muncă. Așă dar pentru a pute fi sănătos și mulțumit de viață, omul e dator înainte de toate să muncescă.

Nimeni nu poate trăi fericit în lumea acesta, fără de a munci.

Munca este arma cea mai bună de luptat împotriva mișeriei. *Fomea se uită dor pe ușe în casa muncitorului, dar nu îndrăsnesc să între înăuntru,* dice cu multă dreptate un proverb.

Munca însă nu numai că ne aduce în casă toate cele trebuincioase pentru viață, ci ea ne întăresce în același timp atât trupul cât și sufletul.

Omul care muncesce este mai vesel și mai mulțumit, atât în tinerețe cât și la bătrînețe, este mai sănătos în tot-d'auna și mai scutit de bôle, de cât cei-ce nu muncesc; întocmai precum *cheia cu care ne slujim într'una, este scutită de rugină.*

Mai pe scurt, putem dice că: *munca este cel mai bogat și mai curat izvor de fericire pentru noi în lumea acesta.*

Pe cât de folositoare este însă munca, pe atât e de vătămătoare lenea. În loc să ne întărescă, ea ne slăbesce atât trupul cât și sufletul. Apoi trupul moleșit prin lene este cuprins și doborât mai lesne de bôle, de cât cel întărit prin muncă.

Afără de acestea, lenea mai curind sau mai târziu aduce cu sine în casa omului, ca tovarășe a ei nedespărțită, lipsa; după cum arată și dicătorele din popor: «*Lenea merge atât de încet, în cât sărăcia o ajunge numai de cât,*» sau «*Lenea e cucônă mare, care n'are de mâncare.*»

Iar sărăcia, o dată intrată în casă, poate să povățuiască și să împingă pe om la fel de fel de fapte rele. Câți omeni n'aun ajuns hoți și ucigași, slărșindu-și dillele prin pușcării din pricina sărăciei, la care i-a dus lenea!

Este greșită părerea că numai cei săraci trebuie să muncescă; și se înșelă forte mult aceia cari își dic: «*Am cu ce trăi, deci n'am nevoie să muncesc.*»

Lenea este tot așa de vătămătoare pentru bogați, ca și pentru săraci.

Pe omul bogat, care nu lucrează nimic, îl cuprinde *uritul*; și pentru ca să scape de urit, el se dă la tot felul de plăceri și ticăloșii, cari adese-ori îi ruinează nu numai averea, ci și sănătatea.

Deci, pentru ca să pôtă fi fericit în lumea acésta, tot omul, atât cel sărac cât și cel bogat, trebuie să muncescă pe cât îl iartă puterile și să se ferescă de lene.

P. Dulfu.

VENIAMIN COSTACHI

— Notiță despre viața lui —

În programul revistei noastre am dis că vom da cât se va poté mai des notițe despre viața și faptele bărbaților mari ai națiunii. Am vorbit în No. 2 despre un mare bărbat politic; vom vorbi acum despre un mare scriitor religios și neprețuit conducător al bisericii române.

Veniamin Costachi s'a născut la anul 1768 în Iași. El se coboră dintr'o veche familie boierescă. Pe atunci erau în țările noastre Domni greci și școli puține. De abia copiii de boieri puteau să învețe ceva carte și aceea mărginită la citire, scriere și gramatică grecescă. Mai toți dascălii, cari dădeau lecțiuni prin familii erau Greci. Așa și părinții lui Veniamin îl puseră să învețe cu un asemenea dascăl, adică un *loghiotatos*, căci ast-fel se dicea pe vremea de care vorbim.

După ce învătă cât-vă cu acesta, fu dat la școlă. Eră o școlă vestită în Iași «*Academia Vasiliană*,» după numele Domnitorului Vasile Lupu, care o înființase. Se vede însă că nu i-a plăcut tînerului școlă: orî pôte că nu primia bucuos el, Român, să învețe tôte pe grecesce, orî că eră bătut cam des la *falangă* (bătaie la tălpile picioarelor); destul că într'o bună diminetă a fugit și a pornit afară din oraș.

Bieții lui părinți, când afluă de acesta, alergară în toate părțile, trimiseră oameni înadins să-l caute; în sfârșit fugarul fu aflat pe drumul către mână-

stirea Neamțului. Aușise el că acolo se învață carte românească și că cine învață acolo se face preot. Zor, nevoie, să se ducă și el. — Dar ce ai să faci? Îi

diseră părinții. Tu ești băiat de boier, o să înveți carte grecască, cum fac toți, și apoi o să ajungi în slujbe mari.

Băiatul însă o ținea una că are el, pe semne, îndemn de la Dumnezeu să se facă servitor al sfintei biserică; că lumea nu-î place; că fuge de deșertăciunile ei și că o să intre chiar la călugărie. S'or fi plîns, or fi bocit părinții; dar el s'a arătat neștrămutat. Aū fost ei decī siliți să-î îndeplinescă dorința.

Școli regulate de preoție — cum sînt astăzi seminarile — nu erau pe atunci; ci numai pe lîngă fie-care episcopie se aflau doi trei preoți orī călugări mai bătrîni, cari căutaū să scōtă și ei ciraci cu ce bruma de carte putuse să învețe pe apucate și cu multă trudă. La scaunul episcopiei Hușilor sta atunci un călugăr, care de asemenea se trăgea dintr'o familie boierescă și învățase carte multă și de aceea căută să îndemne la învățatură pe preoții din eparhia sa și mai ales pe cei din jurul sēu de la episcopie. Acesta se chîemă *Iacob Stamati*, om blînd, temător de Dumnezeu și îndemnător întru cele bune.

Părinții lui Veniamin îl trimiseră aci și, în scurtă vreme, episcopul află de acest tîner și de silința cea mare ce și-o da. Il chemă la sine, îl povēțui să urmeze tot așa, ba une-orī îi dete chiar îndrumări la învățatură.

În sfîrșit, dorința cea mare a lui Veniamin se împlini: fu chirotonit diacon și călugărit. Așă de multă dragoste pentru cele sfinte arătă el, în cāt, cānd protectorul sēu, Iacob, fu ales Mitropolit al Moldovei, Veniamin ajunse episcop al Hușilor. Eră în vîrstă numai de 24 de ani. Tîner eră, dar cātă înțelepciune, cātă sfințenie în traiul, în faptele, în dișele lui.

Acum începe adevērata viață a lui Veniamin Costache, viață pe care a închinat-o întregă pentru slujba a douē idei mari: dragostea de țară și credința în Dumnezeu cel adevērat.

Cu acest chip el căpētă dragostea tuturor celor

ce-l cunosceau și se făcu cunoscut și iubit în totă Moldova. De aceea a fost o mare bucurie pentru toți și o adevărată sărbătoare pentru biserică ziua în care a pășit treptele scaunului de Mitropolit, după mórtea bunului Iacob Stamati, în anul 1803.

În această înaltă demnitate, Veniamin desvoltă o activitate neobosită ca să înalte școlă și biserică, pe cari le socotia el cele mai trainice temelii pentru ridicarea némului nostru, pe atunci înfrînt de nevoi și adormit sub stăpînirea fanariotă.

Pe timpul Domnitorului Alexandru Moruzi el stărui atât de mult de acesta în cât îl hotărî să întocmescă o conducere mai bună pentru școle, cari erau lăsate la voia întâmplării. Se orîndui atunci o eforie a școlilor, compusă din Mitropolit și doi boeri mari. Ast-fel a rămas orînduia pînă în vremea Domnitorului Grigore Ghica, ureat pe tron în anul 1849, care a desființat-o.

Moruzi, după îndemnul Părintelui Veniamin, făcu șese școli românesce prin județe, căci pînă atunci eră numai la Iași școlă a Statului. Pentru întreținerea școlilor, pe lângă taxa de 4 lei, luată de la preoți (acesta eră singura dare ce plătiau preoții pe vremea aceea) s'a hotărît să se ia și din vistieria țării o sumă însemnată.

În sfîrșit, pentru a arătă cât de luminat eră patriotismul lui Veniamin, vom adăoga că el a stărui să se dea mijloce de traiu copiilor săraci ca să pótă urmă la învățatură. Știa el că tocmai din pătura de jos a norodului, dintre cei lipsiți es adesea ómeni învățați și vrednici să conducă trebile.

Din nenorocire, pe atunci nu eră liniște în țară. Când se certă Rusul cu Turcul, pe spinarea noastră eră certa lor. În așa vreme, cu oști străine în țară, cu sărăcie și jaf, cu fuga locuitorilor, nu eră răgaz să mai aibă cine-vă grijă de școlă și de biserică, din a căror lucrare trebuie să ıasă pacea ómenirii. Ast-fel fiind, Veniamin părăsi scaunul și rămase simplu călugăr pînă în 1812, când Adunarea țării îl chemă iarăși.

Acum întemeia el Seminarul de la Socola, care poartă numele lui (Seminarul Veniamin, mutat în Iași); înființă o școală de muzică bisericească... Dar la 1821 vine de o dată «stricarea țării», cum o numește Vornicul Beldiman, vine eteria, o nouă pacoste pe hiată Moldovă.

Cu greu ne putem închipui noi cei de azi suferințele părinților noștri din acele vremuri. Nu se mai scie nimic de Domn, nu se mai scie de guvernul țării, toți fug, care pe unde apucă. Singur Mitropolitul rămâne neclintit și cercă să potolască furia sălbaticilor cari diceau că luptă în potriva Turcilor și se îngrășau din jefuirea creștinilor. Dar ce putea să facă? Cine sta să asculte glasul lui?... Și acest om care a îndrăsnit să înfrunte furtuna, a trebuit să bea «otrăvitorul pahar, de pe vorba lui Beldiman, și a părăsit iarăși scaunul.

A trecut și zavera, cum au trecut multe, și Veniamin s'a întors la păstoria lui, slugă credincioasă care n'a îngropat talantul ce i-a dat Domnul, și iarăși cu drag s'a apucat de lucru.

Din nenorocire, după ce înfruntase de două ori nevoi mari din afară, cădu lovit de greutatea din năuntru. În anul 1842, vedând că Domnitorul Mihail Sturdza se amestecă în trebile școlii și ale bisericii, vedând deci că nu-și mai poate îndeplini datoria așa cum doriă, părăsi pentru tot-d'a una cârma arhiepiscopală și se duse la mănăstirea Slatina, unde petrecu în sfinte gânduri ultimele zile, pînă când milostivul Dumnezeu îl chemă la sine în anul 1846.

Acestea sînt faptele lui Veniamin Costachi, atâtea pilde de virtute, de dragoste de țară, de iubire de omenii...

Măcar că viața lui a fost foarte sbuciumată, el tot a găsit vreme să se îndeletnicască și cu învățătura, să traducă și să scrie cărți folositoare țării, fie pentru slujba bisericească, fie pentru istoria bisericii.

Tipărim aci o cuvîntare a sa, din care mai bine de cât din ȕisele nstre — se vor put ved tte acele înalte și rari calitãți, cari îl fac sã fie pentru Români o vecinicã iconã.

Gheorghe Adamescu.

CUVÎNTARE PENTRU PACE ȘI INFRAȚIRE

DE

MITROPOLITUL VENIAMIN COSTACHI.

† Iubiților, nu este cu adevrat lucru mãr fericit în lume și mai folositor și vieții acesteia și cei viitoare, de cât unirea și dragostea între frați, precum adeverezã proroc Imperatul David ȕicnd: «Ce este bine sau ce este veselitor, de cât a locui frații împreunã»? Și frați sînt și cei de o credință și de o patrie, nu numai cei din pãrinți, și aceștia o maicã avnd, pe Patrie. Și negreșit fericitã este eparhia aceia, cnd toți ce o locuesc de frați se socotesc și aũ între ei unire și dragoste între ei, precum din potrivã cnd patrioții aũ neunire și prigoniri între dînșii, atuncea Patria aceia este cea mãr ticãlosã parte a lumii.

Un pãstor mirndu-se intru sine de neîncetată curgerea apelor în jos, a întreat pe un filosof: Cnd curgnd riu-rile la vale se vor sfirși, începe-vor de la vale în deal sã curgã? Acesta este cu neputință, i-aũ rãspuns filosoful, în ctã vreme se va pãzi unire între planete.

Nu este dar cu putință a se rãsturna și a stricã fericirea unei eparhii pinã ce se va pãzi unire între patrioții cei mãr întâi cari aũ loc de planete, ca nisce ocîrmuitoři a ttã eparhia. Iar cnd odrãlesce zavistia și prigonirea între ei, atuncea îndatã tte se rãstrnã și se stricã, începnd apele a curge de jos în sus, milesc (1), cu ticãloșie tte fericirile. Ca și doși ogari pricindu-se de la un vînat, a venit vulpea și l-a luat.

Sã lãsãm dar, iubiților, ttã vrajba și prigonirea în ȕilele aceste crisme (rele, de primejdie) cnd este nevoe a fi uniți și a socoti pentru binele de obște al patriei nstre și sã

(1) Acoper cu mîl (noroiu). Verbul e a *mili*, aȕi neuzitat.

îmbrătoșăm dragostea cea nefățarnică și fără viclesug, să lăsăm interesul cel din parte, care urmăzează din vătămarea, cea de obște și să îmbrătoșăm toți pe cel de obște, că atunci și acel particularnic se împlinesce, căci într'alt chip cu neputință este a se face ceva bun.

Temistoclis eră vrăjmaș de morțe lui Aristid, dar când s'au rinduit ei să mērgă deputați pentru Patrie la un loc depărtat, ajungēnd la hotarul patriei lor, a ȓis Aristid: Temistocli, ia să lăsăm vrajba ce avem între noi pe piatra acēsta, căci călătorim pentru folosul maicei nōstre, a Patriei, și întorcēndu-ne iarăși pe aicea, vrēnd o vom lua atunci, precum au și urmat.

Să lăsăm dar și noi în cēsul acesta ori-ce avem unul asupra altuia, se ne îmbrătoșăm ca nisce fii ai unei maice, căci trebuie a ne sfātu pentru folosul Patriei nōstre, ca să vorovim (1) fără sfiālă, neavēnd între noi pe vīndētorul, și cele de aicea vorovite nu vor fi pe uliță auzite. Athenienii aveau casă sub pămīnt, în care se adună când aveă a se sfātu pentru folosul Patriei; și întrebând un judecător pe pravelistul (2) pricina, a răspuns acela că sfaturile trebuie în pămīnt să se păzēscă tănuite, ca să nu le mănince ciurile mai înainte de a rēsări. Așă dar pīnă ce cele socotite aicea nu-și vor dobīndi doritul sfișit și noi să urmăm Ateniienilor, să nu dăm la ivēlă cele sfātuite, ca nu nenemērind să ne rușinăm sau vedēndu-se de paseri, să le ciupēscă și să nu mai odrăslēscă.

Fiește-carele dar cu slobodă limbă și cu suflet duios de Patrie, nerăpīndu-se de iubirea de sine sau de a interesului particular, vorovēscă fără sfiālă cele ce socotesce pentru obștescul folos și pentru fericirea patriei și dorul cel Dumnezeuesc să întărăscă sfaturile nōstre la un cuget și să ne învrednicēscă a vedē fericirea ei și scăparea de relele ce o au cuprins. Amin.

UN SFAT

Fii drept fără interes. Cel mai nobil preț pentru totă fapta de dreptate este chiar dreptatea.

---

(1) Vorovim = vorbim, spunem, discutăm.

(2) Pravelist, om de pravili, de legi.

CULTURA RICHITEI

Folósele culturii richitei.

Cultura richitei merită, în gradul cel mai înalt, să ne atragă luarea aminte prin folóselele de prima ordine ce ne oferă. Or-ce proprietar iubitor al comunei rurale, póte face această cultură care nu cere nici material nici îngrijiri pré minuțioase, nici nu te obligă să stai continuu la țară. Mai mult, exploatațiunea unei richitării, făcându-se tocmai în iarnă sau de cu primăvară, când lucrările agricole nu se îmbulzesc, putem stabili o combinațiune excelentă între cultura richitelor și exploatațiunea rurală.

Deosebit de acesta, richita se obicnuesce cu situațiunile cele mai rele și reușese în pământurile cele mai sărace și umede pe cari le însănătoșese și contribuie a le îmbunătăți. Nu numai proprietarii, dar în unele casuri, unele comune în pământurile ce au, unele administrațiuni, cum este aceea a Domeniilor Statului sau a Domeniilor Corónei, ar puté cu folos să îndrepteze solitudinea lor către acest mod de cultură a pământurilor sterpe și de valóre mică. Instalațiuni de felul acesta făcute de comunele rurale, care multe posedă în delimitări terenui ponorite, smircuri, etc., ar aduce acestor comune venituri, ar contribuí fórté mult și la înaintarea industriei rurale, prin întrebuițarea richitei ca materie primă la fabricarea coșurilor, precum și din punct de vedere igienic, richităriile ar aduce folóse mari. De asemenea administrația căilor nóstre ferate, imitând unele companii de drumuri de fer din Europa occidentală și centrală, ar face o lucrare și lucrativă și protectóre, dacă ar planta cu richită marginile liniilor ferate în locurile cu umpluturi sau de preferință unde se fac săpături.

Alături cu aceste folóse de ordine economică, pe cari le arătam, cultura richitei ne aduce și altele nu mai puțin importante. Pentru că crește în terenurile de pe marginea riurilor, gârlelor, píraelor, eleșteelor, etc., richita ne oferă un mijloc de a preveni stricarea adusă de ape, moderéză pagubele ce pot aduce apele reversate și întăresce pământurile mișcátóre.

Rădăcinile richitei, cari sint mai mult fibróse și tiritóre de cât pivotante, răspund acestui scop protector. Richita ne presintă un fascicul (un mánunchiu) de rădăcini vigurose, fórté ramificate și terminate cu rădăcióre subțiri ca firul de pěr. S'a observat, scrie un autor, că în condițiuni favorabile, rădăcinile richitelor într'un an, pot ajunge pină la 2 metri lungime.

Forestierul Hartig vorbește de o richită din specia *Salix Caprea*, care posedă o rădăcină de 60 picioare lungime.

Cum vedem, richita ocupă în domeniul agricol, un loc mulțumitor, care se mărește din zi în zi cu trebuințele noastre.

Importanța culturii richitei.

Richita este materia primă a industriei coșurilor și coșulețelor, cari în fie-care an procură economiei domestice, industriei și comerțului mii și zeci de mii de obiecte necesare. Din richită se fac coșuri de căruțe, lucrări hidraulice, precum și lucrări pentru armată: în unele țări se fac din richită barace de soldați în lipsă de corturi.

Richita se întrebuințează și în fabricarea butoaielor, în a face îmbrăcăminte de damigene, iar unele varietăți sînt de o întrebuințare dîlnică în cultura arborilor fructiferi, și cu deosebire în cultura viei richita este indispensabilă. Cója unor specii de richită se întrebuințează în văpsitorie, iar scórța altora cuprinde multă salicilină căutată în medicină (1).

În fine, foile richitelor îmbunătățesc pămîntul. Prin lucrările ce reclamă o richitărie, prin produsele ce ne dă, prin epoca când aceste produse se cer de industrie, populațiunea de la țară găsește ocupațiuni numeroase, bănoase și lesnicioase, cari reclamă numai puțină grijă și gust în zilele când cele-lalte lucrări agricole se găsesc suspendate.

Cultura richitei în alte țări.

În *Francia*, după statistica oficială, cultura richitelor se întinde pe suprafață de 70.000 hectare. Această țară exportă anual în Statele-Unite cantități mari de richită fină, de și pe de altă parte in-

(1) În general, richitele sînt astringente, cója lor este tonică și febrifugă, de aceea richitiile și sălciile cresc mai ales în locurile smîrcóse, pentru că natura unde se nasce bóla a pus și lécul. S'a propus ca cója de richită și de sălcii să înlocuiască chinchina. Cója richitei cuprinde tanin și un principiu neutru numit *salicilină* care, în stare curată, este cristalin, fôrte amar, solubil în apă și în alcool. Fiertura de cójă de salcie se întrebuințează la tãămăduirea bubelor și alte bóle de pícle cronice. Se știe asemenea că *acidul salicilic* și salicilatele combat reumatismul (Dr. Baillon). După unii veterinarî, salicilina preîntîmpină bóla oilor numită dropică, și chiar o vindecă.

dustria națională franceză importă o parte din această materie primă. În Franția richita se lucrează în locurile de producțiune în mai multe departamente, unde fabricanții de coșulețe parisieni, au aci ateliere de fabricațiune (departamentele Seine et Marne, Aisne, Seine et Oise, Herault, Meuse, Charente inférieure et Meurthe, etc.). Catalogul expozițiunii universale din Paris pe 1878, tomul II, ne spune că din secolul XVII coșulețele fine fabricate la Paris, mai cu sémă *coșulețe de voiaj și de toaletă* și de desert, aveau reputație mare și făceau obiectul unui comerț de exportațiune destul de întins. Astăzi încă industria coșulețelor fine de Paris este foarte prețuită, de și la dreptul vorbind, obiectele se fabrică în pré mică cantitate în capitala Franciei.

Industria coșulețelor dese de lux sau de fantasie, care coprinde panerașele, coșulețele, măsuțele de pus flori (jardiniere) văpsite și lustruite, bronzate sau aurite, butelii și damigene îmbrăcate, etc., este singura industrie cu totul parisiană; ea consumă în fie-care an 3—4.000.000 kilograme de richită. După A. Moitrier, industria panerașelor fine, ocupă în departamentul Aisne mai mult ca 5.000 persoane de toate vârstele; la Origny, Vervins, Guise, La Capelle, etc., se fabrică anual lucrări diverse de richită mai mult ca pentru 3 milioane lei.

Dacă trecem în *Belgia* găsim și în această țară că cultura richitelor a luat în anii din urmă o dezvoltare însemnată. Plantațiunii de richită găsim mai pretutindenea în Belgia, dar mai ales în Flandra orientală și în provincia Anvers. Mulți proprietari mari în Belgia recoltează anual 30—40.000 snopi de richită. Culturile sistematice de richită ale Ministrului de agricultură Belgian, d-l de Bruyn, pe domeniul Calmpthout, se consideră ca modele. Intinderea consacrată culturii richitei în fie-care an în Belgia se evaluează la minimum 4.500 hectare. Singură provincia Anvers cultivă pînă la 1.560 hectare cu richite.

În *Englătara* cultura richitelor a făcut progrese. Sir Laling prețuesce întinderea terenurilor plantate cu richite la 6.000 hectare și valoarea importațiunilor ca materie primă provenind din Franția, Belgia și Olanda, la 1.125.000 lei.

În *Germania* cultura richitei este în mare onoare. După jurnalele germane unele districte întrețin anual 25—30.000 lucrători pentru cultura richitei și fabricarea coșurilor. Sînt persoane cari au vădut în Germania plantațiunii de richită d'alungul drumurilor de fer în umpluturi și în rîpeturi, avînd 3—10 metri înălțime, cu deosebire pe lângă orașele Aix-la-Chapelle și Düsseldorf.

În *Olanda* plantațiunile de richită sînt foarte importante; exporțațiunile sînt numeroase și trec, după spusa jurnalelor, peste 500.000 lei anual cu destinațiune pentru Englitera. N'avem cifre precise asupra întinderii culturii richitelor în această țară.

În *Austro-Ungaria* cultura richitei este de asemenea foarte importantă. Vecinii noștri de peste Carpați exportă în România cantități însemnate de fabricate de richitarie.

Recomandăm cultura richitei tuturor cultivatorilor din România, cum am recomandat atâtea alte culturi în studiile noastre. Să nu uităm însă că în agricultură, clima, tîrgurile de desfacere, natura pămîntului, mijlocele bănesci de cari dispunem, țin în loc cele mai frumoase proiecte. Credem însă că în această mică lucrare, învățătorii rurali și agricultorii la cari ea se adresază, vor găsi învățăminte folositoare tocmai pe aceste timpuri de criză.

În numărul viitor vom vorbi despre caracterele botanice ale richitei.

S. P. Radianu.

PROBLEME PRACTICE

ȘI

EXPUNEREA TEORIEI CALENDARULUI IULIAN

Înainte de a deslegă probleme de felul celor ce ne propunem, vom reaminti mai întii noțiunile următoare:

a). Tote poporele creștine numără, sau socotesc timpul în ani, al căror șir începe de la nascerea lui Isus Christos, de când începe și *Era creștină*. Ast-fel anul precedent a fost al 1896, cel actual al 1897, cel viitor va fi al 1898, etc., de la nascerea lui Christos.

b). Anii Ereii creștine, exprimați prin numere, cari nu se împart exact cu 4, se numesc ani *ordinari*; ast-fel de ani sînt: 1897, 1898, 1899, etc. Anii ordinari au câte 365 zile, sau câte 52 săptămâni și 1 zi, căci: $365 : 7 = \text{cătul } 52 \text{ și rest } 1 \text{ zi}$.

c). Anii exprimați prin numere, cari se împart exact cu 4, se numesc ani *bisecți*, sau *bisextili*, — ast-fel de ani au fost 1892, 1896, și precum vor fi 1900, 1904, etc. — Anii bisextili au câte 366 zile, sau câte 52 săptămâni și 2 zile.

Se vede de aci, că anii bisextili vin din 4 în 4, adică: după trei ani ordinari, cari urmază unul după altul, vine un an bi-

sextil. Așa dar pînă la finele anului present 1897 au trecut atîtia ani bisextili, cîte unități întregi are cîtul 1897 : 4, adică 474 ani bisextili, și în general pînă la începutul unui an óre-care A, al Ereii creștine au trecut atîtia ani bisextili, cîte unități întregi are cîtul :

$$(1) \quad \frac{A - 1}{4}$$

d). Țilele anului sînt împărțite pe 12 luni, după cum urmază :

1. Ianuarie	de 31 Țile	
2. Februarie	23	în ani ordinari, și de 29 Țile în ani bisextili.
3. Martie	31	
4. Aprilie	30	
5. Maiu	31	
6. Iunie	30	
7. Iulie	31	
8. August	31	
9. Septembrie	30	
10. Octobrie	31	
11. Noembrie	30	
12. Decembrie	31	

e). Țilele anului, cuprinse în aceste luni, se mai împart în săptămâni de cîte 7 Țile, numite: luni, marți, mercuri, etc.

f). Acest mod de a măsura timpul, cu anul órdinar și bisextil, împărțit pe luni, după cum se vede mai sus, formeză Calendarul Iulian, numit ast-fel după numele marelui General, Consul și Pontifice roman, Iuliu Cesar, care la anul 45, înainte de Era creștină, a pus în aplicare acest Calendar, întocmit ast-fel de către astronomul grec Sosigene din Alexandria.

Noi, Români, ca și toți cei-l'ăți creștini ortodoxi, urmăm și astăzi după Calendarul Iulian. Deci problemele următoare le vom deslegă *mai întii* după acest Calendar.

g). Forma generală a enunțului primelor probleme, cu cari ne vom ocupa mai întii este cea următoare :

Seînd în ce Ți de săptămână (luni, marți . . .) a fost o dată dintr'un an óre-care (precum 1 Ianuarie, 12 Aprilie, etc.) să se afle în ce Ți de săptămână va fi, sau a fost altă dată (precum 1 Ianuarie din anul 325, 17 Noembrie din 1903, etc.)

Să lămurim acum prin probleme speciale acest enunțiu general :

Problema I. În Țiua de Mercuri, 3 Septembrie trecut, un părinte a promis fiului său Nicolae, că dacă va află în ce Ți de săptămână va căde în anul acesta Țiua numelui său de la 6 Decembrie, îi va da atîtia lei, cîte litere are numele acelei Țile.

În ce zi a aflat acel scolar, că va cadé sf. Nicolae (6 Decembrie) în anul acesta, și prin urmare câți lei va primi el de la tatăl său?

Iată cum a deslegat scolarul această problemă:

Mai întâi el a observat, că după Mercuri, când i s'a propus problema, ziua a 7-a este *Marți*, tot ast-fel ziua a 14-a, a 21-a, etc., adică zilele din 7 în 7 sînt tot *Marți*, și de aci a dedus, că: *ori-ce număr de zile, care va urmâ după Marți 2 Septembrie, dacă se va împărți exact cu 7, dând rămas zero, atunci cea din urmă zi din cele trecute va fi tot Marți.*

De aci a vădut scolarul numai de cât, că dacă rămasul împărțirii cu 6 al zilelor trecute după 2 Septembrie va fi unul din numerele 1, 2, 3, 4, 5, 6, atunci cea din urmă zi din cele trecute va fi 1-a, a 2-a, a 3-a, etc., după *Marți*, adică va fi: Mercuri, Joi, Vineri, etc., și de unde a conchis, că după cum rămasul acestei împărțiri va fi:

0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, ziua de 6 Decem. va fi într'o *Marți*, Merc., Joi, Vin., Sâmb., Dum., Lun.

Apoi fiind-că din această împărțire avea trebuință numai de rămas, fiind-că rămasul împărțirii arată ziua de săptămână de la 6 Decembre, de aceea, pentru a ușura împărțirea, a scos câte o săptămână, sau câte 7 zile, de câte ori s'a putut, din zilele cuprinse între 2 Septembrie și 6 Decembrie. Ast-fel:

din cele $30 - 2 = 28$ zile rămase din Septembrie a scos 4 săptămâni, sau 28 zile și i-a rămas $28 - 28 = 0$ zile din Septembrie; apoi din cele 31 zile ale lui Octombrie scoțend iarăși 4 săptămâni sau 28 zile, a păstrat numai $31 - 28 = 3$ d. din Octombrie; tot ast-fel din cele 30 zile ale lui Noembrie scoțend 4 săptămâni sau 28 zile, a păstrat numai $30 - 28 = 2$ d. din Noembrie; în fine, adunând numai aceste resturi cu cele 6 zile din Decembrie a aflat:

0	zile din Septembrie
3	Octombrie
2	Noembrie
6	Decembrie

suma 11 pe care împărțind-o cu 7, sau scădend și de aci o săptămână de 7 zile, a aflat rămasul:

$$11 - 7 = 4, \text{ și}$$

în dreptul lui 4 tabela de mai sus arată ziua de Sâmbătă, deci: *ziua de sf. Nicolae, sau 6 Decembre va fi în acest an Sâmbătă*, când scolarul Nicolae va primi 7 lei de la tatăl său.

D. Mirescu.

BUŢUIANA DE FRIGURI

(*ranunculus sceleratus*, f. *ranunculaceelor*.)

Buruiana de friguri, numită ast-fel pe la Curtea de Argeş, iar prin Franţa *pintenele cocoşului* se găseşte prin tótă România şi Europa; creşte prin live i şi grădini;  i priieşte p mintul rev n (umbros şi hrănitor). Se ridică in înălţime p n  la 2 palme; ni se  nf i ez  sub forma r mur s  şi in p lcuri  t nse.

Rădăcina sa este r mur s , se întinde in lături şi trăieşte

Buruiana de Friguri.

ma  mulţi ani (vivace), pe c nd r murile trunchiului aerian trăieşte numai o vară, iar t mna se îngălbenesc şi dispar. R murile sînt puţin g uno ite pe din năuntru, iar pe din afară sînt dungate; a  o col re verde deschisă şi sînt acoperite cu nisece per  f rte fine. Frunzele acestei plante sînt împărţite (divisate) şi cu colţi pe margine; cele din spre v rf sînt mai mici şi nu a  codiţ , sau a  codiţ  f rte scurtă, ast-fel că se prind aproape de-a dreptul de ramură (sesile), cele de pe la mijloc a  cod  lungă (pedunculate), iar cele de jos es de-a dreptul din rădăcină şi sînt f rte lungă in codiţ .

Florile sînt de col re galben , se ivesc în Iunie şi ţin p n  în Septembrie; fie-care flóre are 5 foiţe galbene (petale), constituind un buchetel lat (corola); la mijlocul buchetelului

crește un mugure (ovarul) verde și sgrombonos, care conține semințele plantei și care toamna se maturăse dând niște semințe colțate și gălbinișe; sub buchețelul floral (sub corolă) se găsesc niște frunzulițe mici (3—5 sepale) cari și ele constituiesc un buchețel verde (caliciul) pe care stă buchețelul galben.

Întrebuințări băbesci.

Babele de la Curtea de Argeș (și în special Cigoianca) culeg buruiana în Maiu, o pisază, o mestecă cu sare și o pun celui atins de friguri la mână (pe fața anterioară a regiunii carpiene). Lécul aplicat scote după câte-vă césuri o bēșică întocmai ca de vesicătore, care se sparge și apoi se pune unt pînă ce se vindecă. Acea vesicătore este produsă din cauză că planta când este verde conține un principiu iritant. De aceea trebuie a se feri cine-vă să mănânce asemenea buruiană și a nu o da în nutreț nici la vite, căci le cauzază inflamație de mațe (enterită). O dată la spitalul din Curtea de Argeș mi-a venit un caporal și un soldat cu vesicători enorme la picîore, cerënd certificat de bōlă pentru a fi scutiți de serviciu, însă cum mă împrietenisem cu Cigoianca și căpētasem multe lecțiuni de la dînsa în ceea-ce privesce medicina babelor, am descoperit lesne că acele bēșici au fost produse de buruiana frigurilor, iar înșelătorii și-au primit pedēpsa.

Nu putem tăgădui că cine-vă nu se pōte vindecă de friguri în chipul descris mai sus, căci la vindecarea unei bōle iaū parte multe împrejurări. Să se scie însă că chinina, care se găsește în sate pe la primării și ar fi mai bine să se găsească la preot, este lécul cel mai folositor în contra frigurilor și nu cauzăză nici un rău, dacă s'ar luă chiar pînă la 2 grame pe **di** de un om mare, iar de copil pînă la o jumătate gram.

Dr. Buzău.

PROVERBE

Cine alérgă după doi iepuri, nu prinde nici unul.

Când pisica nu e acasă, șórecii jōcă pe masă.

Calul de dar nu se caută pe dinți.

CHIBRITURILE

Astăzi în comerciū se găsesc trei soiuri de chibrituri: 1) cu fosfor alb sau otrăvitor; 2) cu fosfor roșu sau neotrăvitor și 3) chibrituri fără fosfor.

Chibriturile cu fosfor alb.

Acestea se fac din lemn de brad, de plop sau mai rar din lemn de tei uscat, tăindu-se bucăți de lungimea unui chibrit și apoi se despică cu cuțite anumite în bețișore rotunde sau în muchi, cari se usucă foarte bine. Un capăt al acestor bețișore pe o lungime de un centimetru se acopere cu pucioasă topită, și pe de-asupra acesteia cu un alt strat subțire făcut din o pastă compusă din

Fosfor alb	3 părți	Bioxid de plumb	2 părți
Gumă arabică	3	Nisip mărunt	2

iar pe de-asupra gămălia se vâpsește cu o boia pentru a o apără de umezălă. Chibriturile ast-fel preparate se usucă bine și apoi se închid în cutii pe unul din fundul cărora, se află pus un strat subțire de nisip mărunt sau sticlă pisată și cleiū. Pentru a le aprinde se scie că se frecă gămălia de fundul cutiei sau de orî-ce suprafață, fie chiar môle numai să fie bine uscată. Prin frecare se produce căldură; această face să se aprindă fosforul. De la dînsul se aprinde pucioasa și apoi lemnul. Inșă pucioasa când arde răspîndesce un fum și un miros greū; din această pricină s'a înlocuit astădî prin parafină care nu răspîndesce nici un miros când arde, dar find-că se aprinde mai greū se adaogă la pasta de mai sus pentru aceste chibrituri și puțin clorat de potasiū, care produce în timpul arderii mai multă căldură, ast-fel că se pôte aprinde parafina.

Chibriturile cu fosfor roșu.

Orî-cât de mari sînt folósele ce ne aduc chibriturile de mai sus, ele inșă aū și douē mari neajunsuri. Fosforul este un corp foarte veninos, înghițit chiar în micē bucațele omórá

și ast-fel fiind la îndemâna or-cuî, multe casuri de otrăvire se întimplă cu chibrituri. Pe lângă acesta s'a văduț multe casuri de focuri produse de ele, de óre-ce se aprind ușor când se frică de ori-ce corp uscat sau sînt încăldite la căldura sórelui orî a sobei.

Încă alt cusur și mai mare care vatămă viața a miî de ómeni este și acesta: în fabricile de chibrituri, lucrătorii sînt nevoiți a sta tótă diua într'un aer care cuprinde într'însul pulbere de fosfor și ast-fel eî în curînd capătă o bólă de dinți fórte durerósă. Din acéstă pricină s'a căutat să se înlocuiască în unele țări, ca în țara Nemțescă, chibriturile de mai sus prin altele făcute cu fosforul roșu. Chibriturile acestea nu sînt otrăvitoare și nu se pot aprinde de cât atunci când se frică pe capacul lor. În unele țări se întrebuintează numai de aceste din urmă și nicî nu se dă voe a se aduce de cele cu fosfor otrăvitor. E de mirat de ce în țara nóstră nu se iaú ast-fel de măsurî priincióse.

Un învățat *Schroetter* a fost cel d'întăiu care a arătat că prin încăldire pînă la temperatura de 240° se transformă fosforul alb în fosfor roșu, din móle cum eră se preface în sfărămăcios și în aceeași vreme se preface într'un corp *neveninos*.

Boettger, un fabricant de chibrituri, a avut idea nemerită la 1848 de a întrebuintă acest fosfor la fabricarea chibriturilor. Pentru acésta el fabrică doué soiuri de paste; una alcătuită din:

100	părți	clorat de potasiu
40	»	sulfură de stibiú
20	»	cleiú

în care se móie vírfurile unor bețișóre de brad, asemenea cu cele ce le-am văduț că se întrebuintează la chibriturile de mai sus.

A doua pastă e întocmită din:

100	părți	fosfor roșu
80	»	sulfură de stibiú
30	»	cleiú și nisip sau sticlă pisată

cu care se unge capacul cutiei.

Aceste chibrituri se aprind numai când gămălia lor se

frică pe capacul cutiei în care se găesc. Ele au fost fabricate pentru întâiași dată în Suedia și din pricina acesta se numesc «*Chibrituri suedeze*».

Chibriturile fără fosfor.

De cât-và timp încóce și anume cam de pe la 1889 se fac chibrituri fără fosfor, cari se pot aprinde ori de ce le vom frecă.

Gămălia lor se face din o pastă întocmită din:

28 părți clorat de potasiu	7 părți sulfură de stibiū
36 » apă	12 » sticlă pisată
18 » bioxid de plumb	8 » oleiū
8 » cromat de potasiu.	

Prin frecare de un corp uscat óre-care, cloratul de potasiu se aprinde și arderea lui e grăbită prin oxigenul ce provine din bioxid și cromat cari se descompun ușor prin încăldire. De la clorat se aprinde sulfura și apoi și lemnul.

Ar fi nemerit ca în țara noastră, Regia Monopolului Chibriturilor se începă a fabrică acest soiū de chibrituri, cari se înlocuiescă treptat pe cele ce se vînd acum.

De la 1 Aprilie anul 1896 pînă în aceeași și anul 1897 în țara Românescă s'aū vindut:

47.025.671 cutii de cinci bani	
2.847.742 » » cinci-spre-dece bani	
75.756 » » » » cu chibrituri de ceară	
253 » » douē-deci bani numite bengale	

ceea ce fac în totul 5.422 miliarde de chibrituri, din vînđarea cărora Statul a încasat suma de 2.789.858 lei și 85 bani.

G. C. Atanasiu

Proverbe de la alte neamuri

Fómea se uită prin feréstră în casa omului harnic, dar nu îndrăsnescă să între încăuntru.

Cine nu vrea să facă un lucru când îl póte face, nu-l póte face când vrea.

ALBINĂRITUL

I.

Dacă vom privi o clipă în trecutul țării noastre, vom vedea că unul din izvoarele de avuție din care ea trăgea mari foloase a fost și *albinăritul* sau *îngrijirea albinelor*.

De albinărit, țăranul român s'a ocupat cu multă dragoste, întocmai ca și de ogorul său și această ramură de ocupație a lui ajunsese pentru țara întrăgă un nesecat izvor de bogăție, ducând pînă în țările cele mai depărtate ale lumii faima că: «In țara românească curge lapte și miere.»

Nu se scie pozitiv cînd au început Români a se ocupa serios de albinărit; se scie însă că această îndeletnicire datîză din timpurile cele mai vechi. In diferite tractate încheiate între Domniî noștri și Turci se vede și condițiunea ca Româniî să trimiță la Tarigrad pe fie-care an, un număr mare de stupi cu albine.

Încetul cu încetul, această prețioasă ocupație a locuitorilor a început să slăbescă și s'a slăbit în așa chip, în cât în zilele noastre, rar sătén mai are pe lângă casa sa câte un stup sau doi și aceștia lăsați în cea mai comple tă părăsire.

Ar fi degenerat cu totul această plăcută și necostisitoare îndeletnicire a neobositului nostru agricultor, dacă statul n'ar fi luat măsuri de îndreptare.

In acest scop, s'a înființat într'o întinsă și plăcută câmpie de flori, pe marginea Siretului, în apropiere de două-deci minute cu trăsura, spre Vest, de

Roman o școlă de apicultură (îngrijirea albinelor), pusă sub conducerea specialistului în această cultură Grigore Hermes.

La această școlă guvernul trimite pe fie-care an câte o serie de învățători sătesci, cari la rîndul lor să răspîndescă cunoscințele căpătate tuturor acelora cari ar dori din nou să se ocupe de această ramură de avuție.

II.

Cât de plăcută și interesantă este viața laborioasă a acestei insecte, care fără nici o cheltuială, aduce din locurile cele mai îndepărtate fructul muncii ei și-l pune la dispoziția omului!

Cât de plăcut și interesant este a privi și studia viața acestor nobile insecte, cari duc o viață socială în cea mai completă armonie, ascultând fără opunere de sfaturile uneia, care se numesc «macă sau regină!»

Naturaliștii cunosc mai multe specii de albine, dar în cultura albinăritului, sau pentru cei ce se îndeletnicesc cu această cultură, este numai una cunoscută, aceea, care peste tot locul o vedem sburând prin liveștile și câmpiile noastre, numită în vorbirea științifică «Apis-melifica».

Se deosebesc mai multe soiuri, cari pòrtă diferite numiri.

În România se cunòște numai o singură rasă de albine mai răspîndită, numită Albina de Banat sau Românescă și rar, unde cultura e mai întinsă, se mai cunosc încă alte două rase: una de Italia și alta de Cipru, numită și albina Cipriană.

Albina Cipriană este cea mai viòie și mai activă dintre tóte și are o culòre mai gálbuie ca cele-l-alte

Tóte aceste feluri de albine, fie ele domestice, fie sălbaticе, due o viață colectivă formând colonii.

Intr'o colonie de albine, tóte trăiesc într'o armonie completă, fie-care își are rolul seú de executat și nimic nu le face a se depărtă de la îndatoririle lor.

După rolul ce au în stup, deosebim: 1) matca, 2) albinele cari adună dupe câmp, cari clădesc faguri, 3) doicile cari au însărcinarea de a hrăni larvele, 4) trîntorii și 5) albinele cari păzesc stupul, nelăsând vre-un inimic al lor a se apropia de stup, spre a le supăra, sau a le răpi produsul muncii lor.

In numerele viitoare vom vorbi despre fie-care fel de albine și despre îngrijirea lor.

Panait I. Volanescu.

Invățător, Monteor (Buzău).

DE ALE LUI PĂCALĂ

— Poveste —

Păcală ăsta, a fost și el om ca și noi.

Din tótă munca și ostenéla lui și a nevestei, aveă și el un boú și o vacă cu o mînzată după ea. Așă, ce-î vine lui poftă într'o bună diminéță, se scólă de nópte, se încalță, se îmbracă, își pune ceva merinde la traistă și cere de la nevastă o sfóra, că-î trebuie să lege boul, că plecă cu el la tîrg.

Nevasta îl întrebă: Da bine mă, creștine, de ce vinđi tu boul, că n'o să mai ai ce pune la jug?

— Ce-ți pasă ție? răspuse el. Sciú eu ce am să fac.

Nevasta, îi sciia firea, că dacă s'o 'ntinde mai mult la vorbă, apoi țin-te, drace! Mi-ți-o înșfăcă de códe și da cu cărămida în ea, ca să nu-l dóră pumnii. Ea a tăcut sărmana, i-a dat sfóra, i-a ajutat de a legat boul, și p'aci ți-e drumul la tîrg. Ajuns în tîrg, veniră negustori, tocni și vîndu boul cu șapte galbeni, cu cari și plecă repede acasă, căci de altfel, se țineă și de vorba nevestii, să nu cheltuiască banii.

Eși din tîrg și când eră aprópe de sat, în dreptul unui lac mare, ce eră în marginea drumului, auđi bróscele în baltă făcend: oc! oc! oc! oc!!!... după cum le e obiceiul, mai ales primă-vara, cum eră și atunci. Dînsul se opresce în loc.

Ascultă mai mult timp la brósce, cari diceau mereu: oc! oc! oc! oc!

— N'am luat opt díse el; deú nu! ci numai șapte Ele însă își vedeau de frumosul lor cântec. Păcală se jură pe sóre, pe lună, pe stele, pe nevastă, pe copii și pe tot ce are mai scump, că a luat numai șapte galbeni, pe bou. Bróscele nici nu băgă în sémă vorbele lui. Necăjit el peste fire, unde mi-ți scóte legătura cu banii de sub briú și *svrrr!* cu ea în mijlocul bălții, dicend: Na-vé, ticălóselor, de-í numérați, dacă nu vé încredeți, și dați-mi-í afară, că mi-í degrab.

Bróscele săriaú una peste alta, cum e obiceiul lor, cântându-și cântecul.

— Ce? adicătelea voi nu sciți numérah, ticălóselor! Numérați bine, próstelor, și luați séma că-s numai șapte!

Scos el din fire, început a le blestemă. Apoi cerú să-i deá banii afară, să-í numere el de față cu ele. Ți-ai găsit, să mai vadă el ceva afară adus de brósce. A așteptat el pe lîngă baltă, sărăcuțul, pînă l-a prins nóptea și bróscele nu i-aú mai adus banii. Supérat plecá acasă și díse către brósce: numérați-í acum, nemintóselor, pînă mâine, că aveți timp destul; dór v'o eși tot șapte. Eú mé duc acasă și vin diminéța să-mi dați banii. Bună séra!

Veni diminéța, află tot aceleași răspuns de la brósce, dar banii nu-í mai véđu nici în ruptul capului. Íși luá deó gândul de la banii.

Nevasta l-a cicălit și dojenit destul, dar fără folos.

Nu trecú mult timp și Păcală díse nevastei: Fă, nevastă, sciú tu una? Eú o să tai vaca, să mâncăm carnea și să mai și vindem din ea; iar pielea s'o facem opincé, că n'o mai vind eú ca pe bou, de mé înșelará bróscele și-mi oprirá banii.

Taie dar vaca, ía un sfert și plécá cu el să-l vindă la tírg. Când ajunse în tírg, se întílni cu un căine de ceí marí la măcelarului Marinică, pe care îl cunoscea.

Căinele făcú către el: ham! ham! ham!...

Păcalá díse: Ce vrei? să ți-o daú ție?

Căinele, iar: ham! ham!...

— Bine! Eú ți-o daú, dar să spuí lui jupân Marinică, că diminéța vin să mi-o plătéscă; face tocmai un galben.

Căinele, iar face: ham! ham!...

— Care va să dică ne-am înteles, díse Păcalá, aruncá carnea la căine, și plecá vesel către casă, că desfăcú carnea repede; iar zevodul se trase cu carnea de-oparte și se săturá frumos.

A doua dí dis-de-diminéța, Păcalá se duse la jupân Marinică și cerú plata pe carne.

— Ce carne? îl întrebá măcelarul.

— Carnea care ți-am trimes-o ieri prin zăvod. I-am spus și prețul, făcea tocmai un galben.

Și fiind-că el tot cereá la măcelar într'una, unde mi-se

întorce măcelarul la el și hîrșt! îl arde p'o parte și hîrșt! și pe cea-l-altă. Și așa îi repetă vr'o câte-vă perechi bune de palme, de-î crăpați ochii, și l-a dat pe ușe afară.

În orașul unde s'a 'ntîmplat istoria asta, locuia și împăratul țărilor aceleia, care avea o fată ca un înger de frumoasă, și pe ea n'o făcuse nimenea să riță de ceva în totă viața ei.

Împăratul promisese jumătate din împărăție și pe fiica sa de soție aceluia care o va face să riță, ori-cine ar fi, făcînd legătură cu jurămînt față cu toți boierii săi și cu împărătesa.

Ce-î vine lui Păcală al nostru, să se ducă la împăratul și să se plîngă de pagubele suferite de la brósce și de la căine.

Așa a și făcut. Când a ajuns la curtea împărătescă, spunea, înainte de a-î veni voia să intre la împăratul, la toți ai curții pătaniile sale.

Toți rideau de se prăpădiau. În sfîrșit îl chemă împăratul înăuntru și-l întrebă: ce vînt te-a adus pe la curtea împărătescă? Aci erau de față boierii și cu împărătesa și cu fata.

Păcală începî a povesti istoria cu boul și cu vaca, cu bróscele și cu căinele, cu bătaia de la măcelar și că s'a plîns la toți boierii și nimenea nu i-a făcut pic de dreptate. — De aia am venit și la Măria Vostră, dișe el, să-mi faceți dreptate. Și dacă nici Măria voastră nu-mi veți face nici o dreptate, apoi să fim toți ai dracului.

Aușind fata împăratului aste bazaconii și așa prostii, cum eră de tăcută și cum nu rîșese în totă viața ei, unde mi-ti-o rîșbi rîsul și rîșe și rîșe și iar rîșe, așa în cât se minună și împăratul și împărătesa și cu toți boierii de risul și veselia ce cuprinsese pe fată.

— Măi Păcaluță, dișe împăratul, tu n'ai pierdut nimic, din potrivă ai câștigat de la mine un dar prea mare. Fata mea în viața ei n'a rîș și eu am făgăduit cu jurămînt, față cu împărătesa și boierii mei, cari sînt aci, că ori-cine ar face-o să riță, i-o voi da de soție și jumătate din a mea împărăție. Se vede că norocul a fost al tău, căci au venit tot felul de omeni, și mari și mici, și nici unul n'a făcut-o să zîmbescă cel puțin, de și spuneau tot felul de năsdravăni; iar când începuși tu a povesti, eu care aveam ochii țintă la fată, o vedui rișînd așa cum n'a rîș nici-odată în viața ei; și fiind-că țin forțe mult la jurămîntul ce l-am făcut, ți-o voi da ție de soție. Față sînt aci împărătesa și toți boierii și știu că ori-ce am făgăduit, am împlinit cu prisosință. Bine ai venit dar sănătos; logodna e făcută, haidem să regulăm despre nuntă.

Păcală, care ascultase fără să dică ceva, venindu-î rîndul de vorbă, dișe: Știi ce, luminate împărate? Eu am venit să mă plîng împotriva căinelui și brósceilor, care m'aș sărăcit, n'am venit să mă plîng de mușiere, că mușiere am eu acasă!... Prin urmare, dacă îmi faci vre-un drept, bine! Dacă nu, p'aci mi-e drumul.

Vedând împăratul că toate stăruințele lui sînt zadarnice, și fiind-că și împărătesa cu boferii îl sfătuiră să nu facă legături cu un astfel de om, duse către Păcală: Dacă tu te lipsești de darul meu, vino mâine de dimineță să-ți dau 500...

Mulțumî decî Păcală și plecă, iar împăratul cu ai lui rîseră mult de cele petrecute.

În curtea împărătească eră un Ovreiū și un vizitiū, cari stau la ușa, să vadă cele ce s'ar întîmplă lui Păcală. Când eși Păcală de la împăratul, Ovreiul îl sprijini la- ușe și îl întrebă: ce duse împăratul? — Ce să dică? răspuse Păcală, să viū mâine, să-mi dea 500.

Te rog, vinde-mî mie 300, duse Ovreiul, pe care ți-le plătesc cu 300 lei, poftim. Păcală luă banii și-i aședă la chimir.

La capul scării îl oprî vizitiul, și-î cerū și el cele 200 reșe, dându-î 200 lei, pe cari Păcală îi aședă lîngă cei-l-altî chimir.

A doua zi de dimineță Păcală venî la curtea împărătească. Ovreiul îl așteptă grozav. Duse împăratului c'a venit Păcală. Împăratul îl chemă înnăuntru.

După ce Păcală intră, își făcū cuvenita ploconelă, apoi duse: —Veđi luminate împărate, că mē țiu de vorbă și venii.

— Bine, răspuse împăratul! Apoi strigă la aprođi, să aducă nișele și să dea 500 lovituri lui Păcală.

Iute aprođii veniră și erată gata să pună pe Păcală jos. El duse:

— Luminate împărate! Cu mine n'ai trebă, că eū le-am vîndut.

— Cui?

— Ovreiului 300 și vizitiului 200. Chemați-î pe ei să și le primescă, că ei m'au rugat, nu eū pe ei.

Chemară repede pe Ovreiū, care spuse că a dat 300 lei lui Păcală, însă nu pentru lovituri, ci pentru 300 galbeni, ce are a primî. Vorba nu se încăpū. Puseră jos pe Ovreiū și-î dederă 300 lovituri. Aduseră și pe vizitiū și-și primî și el cele 200 ce cumpărase.

— Mergî sănătos, duse împăratul către Păcală.

Păcală mulțumî și p'aci 'i fu drumul.

Ovreiul necăjit, intră la împăratul repede și îi spuse: În-nălțate împărate! te-a înjurat Păcală, când eși pe pōrtă, oă nu-î făcuși nici un drept.

— Chémă-l înapoi! duse împăratul.

Fugi, Ovreiul după Păcală, îl ajunse și îi spuse că-l chemă împăratul înapoi, că uită să-î facă un dar.

Păcală răspuse: cum să merg la împăratul, așă îmbrăcat, eū care mē țin și eū om; am și parale în pungă și să merg în fața împăratului îmbrăcat în sdrențe, e rușine pentru mine.

— Poftim hașnele mele, duse Ovreiul, dacă ți-e rușine cu a tale și haș de grab, că te așteptă împăratul.

Se desbracă Ovreiul de haine, se îmbracă Păcală frumușel și merge față la împăratul.

— De ce m'ai înjurat, Păcală, când ai eșit pe poartă, întrebă împăratul?

— A mințit, cine ți-a spus, luminate împărate. Eu să vă înjur pe Măria Văastră?

— Ovreiul te auți și mărturisește.

— Nu-i adevărat, luminate împărate! Ovreiul poate să dică, că și hainele după mine sînt ale lui. Măria-Văastră să mă desbrăcați, să le dați lui; Apoi ce dreptate o mai fi și aia?

— Da! da! dîse Ovreiul. Sînt ale mele hainele, mă rog, că n'a vrut să vie aci, dîcînd că este neîmbrăcat și-i este rușine mă rog să vie așa la împărăția d-văastră.

— Poffim, luminate împărate! vedeți minciuni adevărate? Auți să se facă el stăpin și pe hainele de pe mine!

Împăratul dete drumul lui Păcală și, pentru dibăcia lui, îi dăruî și o sută galbeni; iar Ovreiul rămase păcălit și de astă dată (1).

I. C. Șerbulescu.

Invătător Pojaru-de-sus, Gorjiu.

FELURIMI

DIN ȘIRETENIILE VULPHI

Cu toți cunoscem pe drăguța de vulpe, cumătra lupului și a bursucului, cea ascuțită la minte, mult șirétă, cu blana frumoasă și coda stufoasă. Pe mulți păcălesce dînsa în viața ei, la mulți cocoși le roșesce găturile și mult pufușor îi trece pe botișor, pînă ce în cele din urmă cade în capcană și ajunge în putina cu argăsela.

Iată încă una din șireteniile ei, aprópe de necredut, dar care a fost observată de mine în pădurea de sălcii din Tulcea.

Cu slujba ei cea grea de vămășită a tuturor găinăriilor, ea se umple de nenumărați puceri, căci și blana-i môle și călduță e bună pentru traiul lor, sărăcuți, cari, drept mulțumire, o țin tréză și nopte cu ciupiturile lor.

(1) Acei, cari mai sciú și alte povești despre Păcală, sînt rugați să le scrie și să le trimetă la redacția «Albinei»; dacã vor fi interesante și bine scrise, se vor publica în revistă.

Ar dori, pôte, să se odihnescă și ea câte-vă césuri după atâta trudă, dar de géba, căci óspeții nu o lasă în pace. Se tăvălesce, se scarpină, alérgă, dar tóte-s în zadar.

Dacă vede și vede că nu mai e chip de trăit, mai cu o-sebire vara, o pornesce la vr'un sat după o mână de lînă, o bucată de cojoc. sau o bucată de cârpă sau un smoc de fin móle și cu el în gură, alérgă la gârlă.

Aici, dîcînd Dómné ajută, se vîră cu dosul în apă, afundând și códa.

Făcînd așa, ea stă ca o jumătate de oră în această pozițiune, pînă când crede că toți puricii îmbăiați s'au urecat pe spinarea ei spre gât, care este încă uscată.

Acum se afundă pînă la urechi, iar purecii i-se urcă pe bot și de aci pe smocul de lînă sau fin și la un moment dat, se lasă cu totul în apă, lăsând din gură mototolul încăreat cu toții óspeții săi, pe cari îi duce curentul apei, iar dînsa îmbăiată și purecată se retrage mulțumită în vizunia sa.

N. Muz.

SFATURI PRACTICE

Reumatismul și furnicile.

Puțini sint acei cari nu cunosc durerile reumatismului, acele fulgerătore dureri de prin genunchi, cote, umeri sau ori-ce alte încheieturi cât de mici. De și această bóla este destul de bine cunoscută, lécul său însă nu e cunoscut nici chiar de doctori, cu tóte că a fost fórte mult căutat.

De cât-vă timp se vorbesce despre un léc fórte original, care ar face să înceteze durerile reumatismale. Acest léc se întrebuințéază de mult timp, de către țáranii din împrejurimile orașului Moscova din Rusia și constă din facerea de băi de furnici. Pentru acesta se caută mai întâiu un furnicar, care se ia și se pune într'un săculeț de pinză désă și se légă sacul fórte bine, se cufundă într'un vas plin cu apă fiartă și se lasă să stea așa câte-vă minute. Se observă că din apă începe a eși un miros fórte înțepător, care este produs din desvoltarea unei substanțe numită *acid formic* și secretată de furnici.

Când mirosul a devenit destul de tare, se scóte sacul cu furnicile din apă și se pune în locu-i partea trupului, care este bolnavă de reumatism.

Baia face ca pielea să se iriteze, iar după iritațiune se observa ca durerile dispar.

Dacă lécul se întrebuintézá cu succes în Rusia, putem spune cu siguranță, că ar puté fi folositor și la noi în țară.

Pentru ca efectul băii să fie mai mare e bine a se căută vre-un furnicar de pădure, care să fie făcut în vre-un trunchiú putređit, mai ales în trunchiuri de fag și să se întrebuinteze furnicile și ouéle lor, împreună cu bucățelele de putrigaiú și cu tot ce se găsesce în furnicar.

Un lucru trebuie să aibă în băgare de sémă acei cari vor voi să încerce acest léc și anume: să nu ție pré mult în baie părțile bolnave, căci iritația fiind pré mare ar vătămă pielea și astfel bolnavul de și ar scăpă de reumatism, dar ar da de alta, căci ar trebui să mai sufere pîna i-ar cresce pielea la loc, iar pentru acésta trebuie timp mult.

*

Rețetă de bucătărie

Iată cum se prepară așa zisul *omlet italicesc à la Milanesc*.

Ia 5 ori 6 oué, după cantitatea ce voiesci să faci; fă-le omlet, bătendu-le bine împreună cu piper, sare și puțin pătrunjel tocat fórte subțire și o lingură bună de lapte. Ia o tigaie mică din acele în cari se fac ochiuri și fă mai multe omlete mici, umplénd fie-care cu un sos preparat astfel: spală și taie în bucăți 12 pătlăgele roșii, pune-le în o cratiță cu o cépă și puțin usturoiú tăiat subțire, puține foi de pătrunjel, țelină, cimbru, piper și sare; pune-le pe foc și când au fierț bine trece-le prin sită, adaogă nințel unt și zahăr și lasă-le să mai fiarbă încă câte-vă minute.

CRONICA POLITICA

— Noembre —

Luna lui Noembre a fost bogată în întâmplări importante atât în străinătate cât și la noi.

În țara franțuzescă s'a făcut mare vîlvă cu așa numita *afacere Dreyfus*. Dreyfus eră un căpitan în armata franceză. Acum vre-o patru ani s'aú făcut denunțări contra lui că ar fi dat Nemților nisce secrete ale armatei franceze. Din pri-cina acésta a fost dat în judecată, s'a găsit o fóie care se dicea că e scrisă de el și care dovedea vinováția și astfel a fost osîndit să trăiască într'o insulă din colonii numită «Insula Dracului.»

A fost degradat căpitanul și trimes să-și facă osînda.

Sgomotul ce produsese această faptă de *trădare de patrie* se potoli curînd și lumea aprópe îl uitase. De odată însă începú a eși vorbe că s'ar fi aflat acte din cari ar eși că fostul căpitan n'ar fi vinovat. Vorbele și șóptele se fac declarații hotărîte. Ómení politici de frunte, scriitorí însemnați, íau condeiful saú țin cuvîntări prin cari cer să se revizuiască procesul, căci actul ce se dicea că e scris de Dreyfus a fost scris de altul și s'a dovedit cine este acela.

Omul care e învinováțit de asemenea faptă mișelescă și criminală este maior în armata franceză și se numesce *Esterhazy*, deci de ném ungur. Acesta a mai scris și alte scrisorí în cari ocărăsce némul francez și dice că cea mai mare dorință a lui ar fi să fie ofițer într'o armată străină care ar veni să jáfuiască Parisul.

Acum de curînd s'aú luat măsuri și pe de o-parte s'a dat judecătíi acest om, pe de alta s'aú început cercetări ca să se vadă dacá nu cum-và cel-l-alt, Dreyfus, o fi osîndit pe nedrept.

A doua întîmplare care ține bágătóre de sémă tótá lumea se petrece la cățí-và pași de noi: în Austria.

Austria acésta este alcátuită din némurí felurite: Nemți, Polonezi, Cehi, Slovaci, Români, Unguri, ș. a. Grija bietului împérat Franț Iosef este să le împace pe tóte; dar nu prea póte. Dacá mulțumesc pe Nemți, se supérá Ungurii, orí Cehii orí alții; dacá dá drepturí Cehilor se supérá Nemții. Nemulțumirea și cérta s'a arátat în Camera de la Viena. S'aú petrecut acolo lucrurí gróznice. S'a ținut ședință de la 2 dína pînă a doua dí, la 11 diminéța, și în loc să vorbescă și eí ca ómenií, să se înțelégă, strigaú, bâteaú în bñnci, ba era să se încingă o páruială zdravănă. Atuncí împératul a închis Camera. Ce o face acum, om vedé; dar lumea nu prea e liniștită, ba s'aú întîmplat chiar în mai multe orașe bătái, spargerí de gémurí, ș. a.

Mai trist este însă că și la noi în țará prin Bucuresci și vre-o doué trei orașe s'aú întîmplat neorîndueli. Ovreii, aúđind că e vorba să se facă o lege ca să nu-í mai primescă în armată, s'aú adunat și aú vorbit réu de Români. De aici aú pornit neînțelegeri și certurí, cari s'aú isprávit cum s'aú isprávit cele din Austria. De! Ne fac Ovreii multe neajunsurí, dar iar așa nu e bine să sárim cu ciomagul, ci mai

cu judecată, mai domol, să dăm și noi dovadă că sîntem omeni luminați.

O întîmplare tristă de alt-fel a fost nenorocirea întîmplată în București prin mórtea unui bărbat de inimă, unui om cinstit și iubitor de țară. George Em. Lahovary, directorul fóiei *L'Indépendance roumaine*, a fost chemat la duel de d. N. Filipescu, proprietarul gazetei *Epoca*, pentru-că scrisese un articol pe care acesta l-a socotit insultător. În acest duel Lahovary a fost lovit de mórte. Pierderea ce încercă țara e fórte simțitoare.

Camera și Senatul s'au deschis la 15 Noembre și acum încep să se ocupe cu răspunsul la Mesagiú. Când se deschid ele, Regele le citește o adresă (numită Mesagiú) prin care le spune în ce stare se află țara și ce s'a mai întîmplat de când ei s'au dus pe la casele lor; apoi le arată ce legi au să cerceteze. La această adresă răspunde fie-care Adunare, arătând ce gând au și ele și cum înțeleg să lucreze pentru binele țării.

Moș Négu.

INFORMAȚIUNI

Cu adinecă părere de rău anunțăm încetarea din viață, pe neașteptate, a d-lui *Z. Herescu*, fost profesor și director al Liceului sf. Sava din București, fost inspector școlar, fost membru în Comitetul Central al Ligei etc. Răposatul a fost un bun profesor și un mare naționalist și ducerea lui din mijlocul nostru, lasă regrete în sufletul tuturor, cari l'au cunoscut. *Să-î fie țărîna ușoră!*

*

În condițiuni cu totul dureróse a încetat din viață și d-l *G. Em. Lahovary*, directorul țiarului «Independența Română», unicul țiar, care apare în limba franțuzescă la noi în țară. Răposatul eră un bărbat de inimă și de caracter, cum și un mare patriot.

Pierderea de bărbați ca *G. Em. Lahovary*, e o adevărată pagubă și pentru țară și pentru neam. Depunem și noi lacrimi pe mormîntul acestui bărbat!

*

Aducem la cunoscînța cititorilor noștri, mai cu sémă de peste Olt, că în *Dobrogea* se vor întemeia mai multe sate noi și acésta din cauză, că acolo populațiunea e prea rară și pămînt de muncă e îndestulător.

Acei locuitori, cari ar dori să se așeze în părțile aceastea ale țării se pot adresa prefectilor de *Constanța* și *Tulcea* și sperăm, că cererile vor fi satisfăcute de îndată.

De óre-ce revista noastră apare o dată pe săptămână numai cu 5 lei pe an, e de sine înțeles că succesul ei moral, nu poate depinde de cât de ajutorul material ce ni-l vor da cititorii noștri. Facem, prin urmare, un apel călduros și rugăm pe fie-care cititor al revistei să facă propagandă pentru răspîndirea ei în cerul cunoscuților.

POȘTA REDACȚIEI

I. Răntzoii și G. Cotenescu, Bădeni. — Ideia d-vastră e foarte nemerită și curînd vom pune-o în practică. De-ocam-dată e greu de găsit portretele acelor eroi lucrate destul de bine ca să se pótă reproduce. A început însă acum să apară o publicație militară după care vom lua portretele.

D. Popescu, Tismana. — Vă mulțumim foarte mult pentru observațiunile ce ne adresați, de vreme ce vin de la unul ce trăiesce într'o comună rurală și cunoște bine nevoile populațiunii. De alt-fel și în programul revistei noastre, figuréză punctele pe cari le notați; totuși îndemnurile d-vastră sînt bine venite și ne vor ajuta mult în lupta noastră.

Un țáran de la Dumáre. — În numărul viitor.

E. V. S. — Vă mulțumim pentru rîndurile ce ne scrieți. Ați putut observa că am și pus câte ceva în felul propunerii d-vóstră. În numărul viitor vom începe chiar un mic roman. Dorim să scim numele.

Pr. Fl. Velescu, Tăuircia. — Dacă nu v'am scris cum-vă bine numele, pricina e că iscălitura d-vóstră nu e descifrabilă. Mulțumim pentru însciițtarea ce ne-ați trimis. De sigur că ne-a scăpat noué din vedere. De alt-fel, mai tóte anecdotele *circulă* și decî lesne se pot întilni de doué ori.

P. N. B., Zovol. — Vom cercetá și vă vom răspunde ori printr'un articoláș în fóie; ori printr'o scrisóre.

D. Ion Dincă, Amărăscăi, Romanați. — Vom luá măsuri ca să ajungá revista mai curînd; măcar că noi credem că termenul de doué săptămáni e destul de lung, de va fi nevoie îl vom prelungi.

— Pentru basmul «Cernat» s'a publicat hotărîrea comitetului în No. 7. Pentru poezie, vă rog așteptați pînă-i va veni rîndul să fie cercetată.

L. Mrejení, Iași. — Așteptați pînă va veni rîndul lucrării d-vóstră să fie cetită în comitet.

M. N. Ceangal, Severin. — Mulțumim, vom utilizá după trebuință.

P. Ionescu. — Noi sîntem nevoiți să ne gándim la toți cititorii noștri, între cari avem și mulți agricultori; de aceea trebuie să facem parte agriculturii.

I. D. Drágónea, Timboescăi. — Mulțumim foarte mult de observările d-vóstră. Pe cât va fi posibil vă vom satisface, dar noi ne ferim a atinge cetiunile de politică militantă.

M. Ioneseu, Loco. — Scrisórea d-vóstră se rătăcise și am găsit-o foarte tîrziu. Vom răspunde.

Un cititor No. 123. — Vom întrebá pe un arhitect și vom răspunde ori prin revistá, ori prin scrisóre.

Spiridon Popescu. — Rugăm să ne trimeteți restul articolului.